

KERTOMUS
KÖYLIÖN OSUUSKAUPAN R.L.
TOIMINNASTA

VUOSILTA
1908–1922

334.5(471) „1908-22“
Köyliö

KERTOMUS

KÖYLIÖN OSUUSKAUPAN R. L.
TOIMINNASTA

VUOSILTA
1908—1922

17969

HELSINKI, 1923, TYÖVAEN KIRJAPAINO

Jäsenillemme.

Köyliön Osuuskauppa r.l. on nyt päättänyt 15:n toimintavuotensa. Näin monen vuoden varrella sattuu osuuskaupan toiminnassa runsaasti tapahtumia, joita tulee mieleen painaa ja pitää ohjeena vastaisten aikain varrella. Tällaisia tapahtumia selostetaan tässä julkaisussa, joka ilmestyy Köyliön Osuuskaupan r.l. 15-vuotispäivän muistoksi ja me toivomme hartaasti, että jokainen jäsen tähän selostukseen tutustuisi. Osuuskunnallamme olisi paljon hyötyä, jos sen jäsenet tuntisivat hyvin sen tapausten sarjan ja ne olosuhteet, joissa osuuskuntamme on toiminut ja nykyiseen vakavaan asemaansa päässyt.

Köyliön Osuuskaupan r.l. Johtokunta.

Osuuskauppa auttajamme.

Edistysmielinen osuuskauppaliike on kasvanut mahtavaksi taloudelliseksi voimaksi.

Siihen on liittynyt 160,000 perhettä jäseneksi.

Edistysmielisillä osuuskaupoilla on maassamme lähes 900 myymälää. Siitä tulee keskimäärin lähes 2 myymälää jokaista maamme kuntaa kohden.

Edistysmielisten osuuskauppain yhteinen liikevaihto v. 1922 nousi 735 miljoonaa markkaan.

Jäsenten keräämää liikepääomaa (rahastot ja säästökassatilit) oli edistysmielisten osuuskauppain hallussa viime vuoden lopussa n. 75 miljoonaa markkaa.

Lyhyesti: maamme työväestö omistaa osuuskauppaliikkeen, jonka saavutuksista ja taloudellisesta voimasta saa olla ylpeä.

Minkä tähden

tämä liike on luotu? Minkävuoksi tämä taloudellinen voima on kerätty?

Vastaamme: kuluttajaväestön, työstään elävän vähäväkisen kansanosan taloudellisten etujen suojaamiseksi.

Osuuskauppa suojaa siellä, missä se toimii, ostajaa, ettei hänen tarvitse maksaa kohtuuttomasti voittoa ostoksistaan kauppiaille.

Osuuskauppa suojaa ostajaa myöskin siinä, että hän saa, tekemällä ostoksensa osuuskaupasta, väärentämätöntä ja hintaansa vastaavaa tavaraa. Osuuskauppain oma tukkuliike, josta osuuskauppaan ostetaan tavarat, tarkastuttaa laboratoriossaan osuuskaupoille välitettävät tavarat laatunsa puolesta. Siten saa-

daan varmuus siitä, että kuluttajille toimitetaan laadultaan oikeita ja hintaansa vastaavia tarvikkeita.

Ja vielä on osuuskauppa ostajan auttajana siten, että ostajan ei tarvitse ostoksia tehdessään maksaa tavarakaupassa syntyvää voittoa yksityiselle yrittäjälle, sillä osuuskaupan tuottama voitto on jäsenten omaa omaisuutta ja jäsenet saavat vuosittain päättää, siirretäänkö vuosiylijäämä osuuskaupan rahastoihin, käyte-täänkö sitä yleishyödyllisiin tarkoituksiin vai jaetaanko se jäsen-ten kesken sen mukaan, paljonko kukin jäsen on omasta kaupas-taan ostoksia tehnyt.

Osuuskauppa on siis kuluttajaväestön turva kiskomista ja petosta vastaan. Se on taloudellisesti heikkojen taloudellisena auttajana.

Millä voimalla

on maamme osuuskauppaliike voinut saavuttaa mahtavan asemansa?

Osuuskauppaliike on saavuttanut asemansa siten, että osuus-kauppain jäsenet ovat jatkuvasti ostaneet tarvikkeensa omasta kaupastaan ja keränneet sille vähistä varoistaan käyttövaroja.

Ostovoima, jonka jokainen kuluttaja omistaa, on se tekijä, joka on luonut osuuskauppaliikkeen yleensä ja kunkin osuus-kaupan erikseen voimakkaaksi.

Kaikki, jotka onnistuvat houkuttelemaan itselleen tätä kulut-tajain omistamaa ostovoimaa, menestyvät kaupassa ja tuotan-nossa. Senvuoksi käyttävät kauppiaat, tehtailijat, talohuijarit ja niiden keinottelevat asiamiehet kaikkia keinoja saalistaakseen ostovoimaa, teidän ostovoimaanne.

Mutta jos kaikki kuluttajat päättäisivät ostaa kaikki tar-vikkeensa vaan osuuskaupasta, ei olisi ainoatakaan yksityiskaup-piasta olemassa.

Ja jos kaikki kuluttajat päättäisivät ostaa osuuskaupoista vain osuuskauppaväen omistamissa tuotantolaitoksissa valmistettuja

tuotteita, ei olisi olemassa niitä tehtailijoita ja osakkeenomistajia, jotka nyt vuosittain keräävät itselleen satumaisia omaisuuksia kuluttajilta kiskomistaan voitoista.

Näette, että siitä, mistä teette ostoksenne, riippuu koko taloudellisen elämän kulku.

Vaikkakin osuuskauppaliike onkin jo voimakas, ei se kuitenkaan vielä ole saanut kootuksi kaikkea kuluttajaväestön omistamaa ostovoimaa. Kauppiaiden, tehtailijain ja osakkeenomistajain lukumäärä lasketaan pienessä maassamme vielä kymmennisätuhansissa. Ne elävät vain teidän työstänne ja teidän ostoksestanne.

Kauvanko tätä siedätte?

Kun te huomaatte, mitä etuja osuuskauppa tarjoaa teille ja koko kuluttajaväestölle, niin te opitte käyttämään ostovoimaanne. Te tulette myös tuntemaan

velvollisuutenne

osuuskauppaliikettä kohtaan. Sillä osuuskaupan jäsenellä on myöskin velvollisuuksia osuuskauppaansa nähden eikä ainoastaan etuja.

Osuuskauppaliikettä eivät ole rahamiehet perustaneet. Se on köyhien oma. Mutta tällainen laajaa liiketoimintaa harjoittava yritys tarvitsee kuitenkin paljon rahaa. Jos tarvittavat pääomat lainataan pääomanomistajilta, joutuu osuuskauppaliike niistä riippuvaksi.

Sitä emme voi sallia. Meidän on omasta keskuudestamme koottava ne varat, jotka osuuskauppaliike tarvitsee.

Osuuskauppaliikkeen käyttövarojen kartuttamiseksi ovat osuuskaupat perustaneet säästökassoja. Jokaisella osuuskaupan jäsenellä on joskus joku markka tallettavaksi. Kun sadat jäsenet tallettavat penninsä säästökassaan, kertyy siitä vihdoin suuri summa.

Tällä tavalla osuuskauppaliikkeelle kerätään sen tarvitsemaa liikepääomaa.

Mitä enemmän osuuskaupalla on pääomia hallussaan, sitä enemmän se voi antaa omalle tukkukaupalleen rahoja käytettäväksi ja mitä enemmän tukkukaupalla on varoja käytettävänä, sitä paremmin se voi edistää osuuskauppain toimintaa ja koko kuluttajaväestön asiaa.

Säästökassa on siis laitos, johon sijoitettu markka vaikuttaa koko maamme vähäväkisen kansanosan hyväksi.

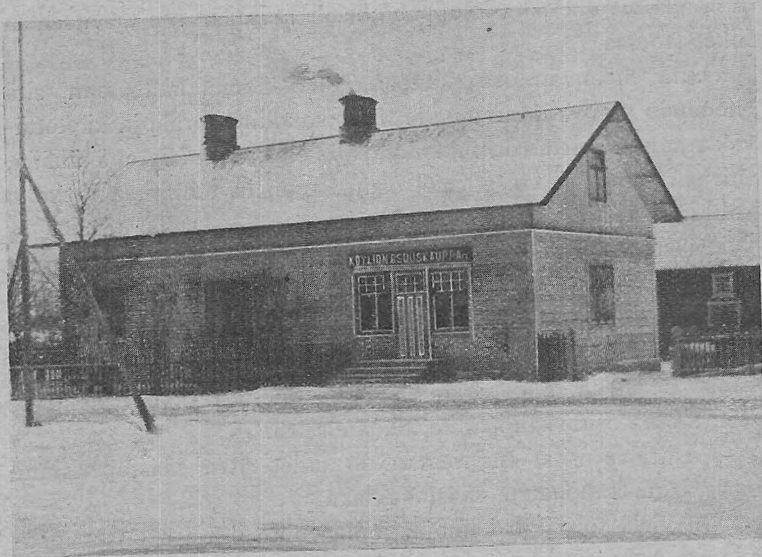
Te olette ehkä talletaneet säästönne yksityispankkiin. Tiedätkö, mihin markkojanne siellä käytetään? Yksityiskauppias lainaa ne sieltä, nuo teidän tallettamanne markkanne, voidaan toimia osuuskauppanne tuhoamiseksi.

Käsittäkää siis, että teidän on talletettava säästöpenнинne oman osuuskauppanne säästökassaan.

On vielä toisiakin keinoja, joilla voitte lisätä osuuskauppaliikkeen tarvitsemia pääomia. Köyhempi kansa on vuosikausia kerännyt yksityisiin vakuutuslaitoksiin vakuutusmaksuina miljoonia markkoja pääomia. Tiedätkö, että niistä sadoista miljoonista markoista, jotka nyt ovat noiden vakuutusyhtiöiden omaisuutena, ei ole teille eikä osuuskauppaliikkeelle mitään hyötyä.

Teidän ei tarvitse enää rikastuttaa yksityisiä vakuutuslaitoksia. Osuuskauppaväki on perustanut itselleen omat vakuutusyhtiönsä. Ottakaa siis henki- ja palovakuutuksenne edistysmielisen osuuskauppaväen omista vakuutuslaitoksista. Silloin kartutatte edistysmielisen osuuskauppaväen hallitsemia miljoonia.

Mutta ennen kaikkea: ostakaa ostoksenne vain osuuskaupasta. Pitäkää mielessänne, että siitä, miten ostovoimaanne käytätte, riippuu, palveleeko meitä osuustoiminnallinen vai ko yksityiskapitalistinen talousmuoto.

Köyliön Osuuskunnan r.l. pääliike Yttilän kylässä.

Köyliön osuuskaupan r.l. perustaminen.

Köyliön pitäjän väestö on etupäässä maanviljelystyöväkeä. On senvuoksi luonnollista, että täällä heräsi ajatus osuuskaupan perustamisesta heti suurlakon jälkeen, aikana, jolloin maassamme yleensäkin perusteltiin runsaasti osuuskauppoja vähäväkisen kansanosan etuja valvomaan.

Osuuskaupan perustamisesta keskusteltiin vakavammin ensikerran eräässä v. 1906 pidetyssä Köyliön Työväenyhdistyksen kokouksessa. Täällä innostuttiin asialle niin, että heti sen jälkeen pidettiin kokouksia eri puolilla pitäjää, joissa osuuskaupan perustamisesta keskusteltiin.

Osuuskaupan perustava kokous kutsuttiin vihdoinkin kokoon

marraskuun 18 päiväksi 1906 Köyliön kunnanhuoneelle. Tässä kokouksessa päätettiin yksimielisesti perustaa osuuskauppa Yttilän kylään. Perustettavan osuuskaupan jäseneksi ilmoittautui heti 36 henkilöä. Kokous valitsi senvuoksi komitean valmistelemaan sääntöehdotusta osuuskaupalle. Samoin valittiin henkilöt, joiden tehtäväksi tuli kerätä jäseniä osuuskauppaan.

Toinen kokous pidettiin seuraavan vuoden tammikuun 13 päivänä Yttilän kansakoulussa. Tälle kokoukselle oli hankittu Pellervo-Seuralta osuuskaupan mallisäännöt sekä osuuskaupan perustamiskirja. Kun oli päätetty

että perustetun osuuskunnan nimenä on Köyliön Osuuskauppa r.l.;

että osuusmaksu on 5 markkaa ja sisäänkirjoitusmaksu 1 markka;

että lisämaksuvelvollisuus on 100 markkaa jäseneltä; ja

että osuuskunta alkaa toimintansa heti, kun siihen on liittynyt 130 jäsentä,

hyväksyttiin Köyliön Osuuskaupan r.l. säännöt Pellervo-Seuran mallisääntöjen mukaisina ja allekirjoitettiin osuuskunnan perustamiskirja. Osuuskunnan ensimmäiseen hallitukseen valittiin käsityönopeettaja Kalle Salonen, torpparinpoika Vihtori Tuomela, vuokraajanvävy Emil Vilppula, torppari August Vuorinen ja talollinen Paavo Ääri varsinaisiksi jäseniksi sekä varajäseniksi suutari Kalle Lehtonen ja vuokraaja Kalle Vanhapäkki. Hallitus sai huolekseen hakea säännöille heti vahvistuksen. Säännöt vahvistettiin jo 4 päivä toukokuuta 1907.

Kolmas kokous pidettiin saman vuoden elokuun 8 päivänä. Tässä kokouksessa keskusteltiin jo liikehuoneuston ostamisesta tai vuokraamisesta kauppias Vinnarilta ja myönnettiin hallitukselle oikeus ottaa 5,000 markan suuruinen laina osuuskunnan liiketoimintaa varten. Kun sitten syyskuun 1 päivänä pidettiin taas osuuskunnan kokous, oli jo saatu kauppias Vinnarin kanssa sopimus siitä, että osuuskunta vuokraa kauppias Vinnarin Ytti-

lässä omistaman liikehuoneuston seuraavan vuoden alusta kolmen vuoden ajaksi 350 markan vuosivuokralla. Tämän sopimuksen kokous hyväksyi. Kauppias Vinnari sitoutui sitäpaitsi lopettamaan harjoittamansa kauppaliikkeen.

Ennenkuin liiketoiminta saatiin vielä alkuun, tuli Tuiskulan kyläläisiltä osuuskunnan hallitukselle pyyntö, että mainittuun kylään avattaisiin osuuskunnalle sivumyymälä. Osuuskuntakokous käsitteli tätä asiaa marraskuun 20 päivänä 1907 ja päätti, että jos kylästä saadaan vuokrata sopiva puotihuoneusto, jos vähintään 50 jäsentä liittyy osuuskunnan jäseneksi mainitusta kylästä ja jos kylän yksityiskauppiat sitoutuvat lopettamaan liikkeensä, avaa Köyliön Osuuskauppa r.l. sivumyymälän Tuiskulaan. Joulukuun 16 päivänä pidetyssä osuuskuntakokouksessa ilmoitettiin, että Tuiskulasta oli ilmoittautunut 51 henkilöä Köyliön Osuuskaupan r.l. jäseneksi ja että kauppias O. Gestrin oli sitoutunut vuokraamaan puotihuoneustonsa osuuskaupan myymäläksi. Vaikkakaan ei yksityiskauppiailta oltu vielä saatu sitoumusta kauppaliikkeittensä lopettamisesta, päätti tämä kokous kuitenkin, että vuoden alussa avataan myymälä myöskin Tuiskulan kylään. Sitä varten annettiin hallitukselle oikeus ottaa 5,000 markan suuruisen lainan.

Tähän mennessä oli osuuskunnan hallitus suorittanut kaikki osuuskunnan perustamisessa välttämättömät toimenpiteet ja valinnut liikkeenjohtajaksi Mikko Vainion Orimattilasta. Liiketoiminta voitiin senvuoksi alkaa heti tammikuun alussa Yttälässä olevassa päämyymälässä ja tammikuun 15 päivä Tuiskulan sivumyymälässä.

Köyliön Osuuskaupan r.l. hallintoneuvosto ja johtokunta
v. 1922 päätyessä.

Istumassa vasemmalta: V. Paju, F. Mikkola, E. Korpela, K. Gestrin ja E. Isotalo. Seisomassa: H. Aro, V. Uusimaa, F. Laine, V. Rekola, F. Virtanen ja K. Vanhapäkki.

Toimintavuodet.

V. 1908.

Osuuskunnan hallitukseen kuuluivat: August Vuorinen puheenjohtajana, muina jäseninä Kalle Salonen, Vihtori Tuomela, Emil Vilppula ja Paavo Ääri sekä varajäseninä Kalle Lehtonen ja Kalle Vanhapäkki.

Liikkeenjohtajana oli Mikko Vainio ja Tuiskulan myymälän hoitajana F. Kivimäki.

Liiketoimintaa alettaessa oli osuuskunnassa jäseniä 183, joilla oli osuuksia yhteensä 236.

Ensimmäinen laina liiketoimintaa varten, määrältään 5,000:—, saatiin heti vuoden alussa Köyliönsaaren Eläkeyhdistykseltä.

Kevätkokouksessa maaliskuun 13 p. sai hallitus oikeuden mennä osuuskunnan puolesta sitoumuksiin 30,000 markan määrään asti.

Vuosilyijäämä Smk. 4,002: 18 käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 2,000:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ % sekä kassakaapin ostamiseen varattiin 525:28.

V. 1909.

V. 1909 oli maassamme yleinen liikepula, joka vaikutti myöskin osuuskauppatoimintaan. Useat osuuskaupat joutuivat ahtaamaan raha-ajan ja työttömyyttä seuranneen kuluttajain huonon ostokyvyn johdosta niin vaikeaan asemaan, että niiden täytyi lopettaa toimintansa. Osuuskuntamme selvisi sentään suuremmista vaikeuksista tästäkin toimintavuodesta, ja tuotti kohtuullisen tuloksen.

Osuuskunnan hallitukseen kuuluivat samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena.

Tuiskulan myymälän myymäläneuvostoon kuuluivat räätäli A. O. Lindroos, torppari Frans Korpi-Ojala ja vuokraaja Evert Vainio-Marttila.

Helmikuun 23 p:nä pidetyssä kokouksessa päätti osuuskunta liittyä S.O.K:n jäseneksi ja lokakuun 10 p. pidetyssä kokouksessa Rauman Osuuskauppapiirin jäseneksi.

Tilivuoden ylijäämä Smk. 3,883:74 käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 2,000:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 2 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 %, osuusmaksuille maksettiin korkoa 5 % ja Yhteishyvän tilaamiseen jäsenille varattiin 25 vuosikerran tilaushinta.

V. 1910.

Osuuskunnan hallitukseen ja Tuiskulan myymälän myymäläneuvostoon kuuluivat samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena.

Tuiskulan myymälänhoitaja erosi kesäkuun alusta toimestaan, ja hänen tilalleen valittiin Hilja Kurtto Kiikasta.

Tämän vuoden ajalla sai liike oman talon. Jo kevätkokouksessa helmikuun 20 p. päätti osuuskunta antaa hallitukselle liikehuoneuston rakentamiseen valtuudet. Rakennusta varten vuokrattiin Yttilän kylästä Brunnilan torpan maalta tontti. Talon rakennustyöt suoritettiin kesän ajalla niin, että liike pääsi vuoden lopussa omaan huoneustoonsa. Rakennus tuli maksamaan kaikkiaan 4,849:05.

Tilivuoden ylijäämä ja edellisen vuoden ylijäämän jällellä oleva erä, yhteensä Smk. 4,497:38, käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 2,400:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ %, osuusmaksuille maksettiin 5 % korkoa ja Yhteishyvän tilaamiseen jäsenille varattiin 20:—.

V. 1911

Taloudellinen elämä maassamme vilkastui v. 1911 ajalla siitä lamaannustilasta, jossa se parina edellisenä vuotena oli ollut. Se vaikutti edullisesti osuuskauppainkin toimintaan. Liikevaihto lisääntyi ja tulokset paranivat.

Osuuskunnan hallitukseen ja Tuiskulan myymälän myymäläneuvostoon kuuluivat tämän vuoden ajalla samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena. Vuoden heinäkuussa kuoli osuuskunnan hallituksen puheenjohtajana osuuskunnan perustamisesta asti toiminut torppari August Vuorinen.

Hilja Kurtto erosi huhtikuussa Tuiskulan myymälän hoitajan toimesta ja hänen tilalleen valittiin Alma Kerälä.

Tilivuoden ylijäämä ja edellisen tilikauden ylijäämän käyttämätön erä, yhteensä Smk. 5,001:39, käytettiin siten, että käyt-

törahastoon siirrettiin 2,500:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ %, osuusmaksuille maksettiin korkoa 5 % ja palveluskunnalle lahjoitettiin yhteensä 110:—.

V. 1912.

Osuuskunnan hallitukseen kuuluivat Kaarlo Lilius, K. Salonen, V. Tuomela, Emil Vilppula ja Paavo Ääri sekä varajäsenet Kalle Vanhapäkki ja August Vännilä.

Tuiskulan myymäläneuvostoon kuuluivat samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena.

Lokakuun 27 p. pidetyssä osuuskuntakokouksessa sai hallitus valtuuden avata myymälän Kepolan kylään.

Tilivuoden ylijäämä ja edellisen vuoden ylijäämän käyttämättä oleva erä, yhteensä Smk. 5,601:74, käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 500:—, käyttörahastoon 2,000:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ %, osuusmaksuille maksettiin korkoa 5 %, palvelusväelle lahjoitettiin 145:—, kirjaston hankkimiseen varattiin 50:— ja pihamaan kaunistamiseen 25:—.

V. 1913.

Osuuskunnan hallitukseen kuuluivat vuoden alussa samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena. Kun K. Salonen muutti pois paikkakunnalta vuoden alkupuolella, valittiin hänen tilalleen varsinaiseksi jäseneksi hallituksen varajäsen August Vännilä. Vännilän tilalle varajäseneksi valittiin August Vähätalo.

Tuiskulan myymälän myymäläneuvostoon kuuluivat samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena.

Nummen myymälänhoitajaksi siirrettiin toukokuulla Alma Kerälä Tuiskulasta, ja Tuiskulan myymälänhoitajaksi valittiin Maria Silvan.

Maaliskuun 2 p. päätettiin liittyä Osuusliike Hankkijan jäseneksi yhdellä osuudella.

Toukokuun 6 p. avattiin Nummen kylään myymälä. Myymälälle hankittiin heti alussa vuokramaalla oleva oma rakennus.

Marraskuun 17 p. pidetyssä ylimääräisessä kokouksessa annettiin hallitukselle valtuus perustaa leipomo Nummen myymälän yhteyteen.

Tilivuoden ylijäämä ja edellisen vuoden ylijäämän käyttämättä oleva erä, yhteensä Smk. 6,335:43, käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 1,500:—, käyttörahastoon 1,000:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ % ja osuustoiminnallisten lehtien tilaamiseen varattiin 200:—.

V. 1914.

V. 1914 heinäkuussa puhkesi maailmansota, joka sitten vaikutti mullistavasti maailmantalouteen. Vaikkakaan maamme ei joutunut suorastaan sodan jalkoihin, ulottuivat sodan vaikutukset kuitenkin taloudelliseen elämäämme. Osuuskaupoille merkitsi sota-aika suurta vaikeutta tavarain hankinnassa. Jo v. 1914 lopupuolella ilmeni puutetta monista tärkeistä kulutustavaroista. Kun tämän ohella ilmestyi sodan alussa työttömyyttä, on hyvin käsitettävissä se, että osuuskuntamme liikevaihto tänä vuonna hiukan laski.

Osuuskunnan hallitukseen kuuluivat: Kaarlo Lilius, V. Tuomela, Emil Vilppula, August Vähätalo ja August Vännilä sekä varajäsenet T. Soini ja Kalle Vanhapäkki.

Tuiskulan myymälän myymäläneuvostoon kuuluivat samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena.

Maaliskuun 8 p. pidetyssä osuuskuntakokouksessa sai hallitus valtuuden avata myymälän Vuorenmaan kylään, jos täältä liittyy osuuskuntaan 50 jäsentä.

Kesän kuluessa suoritettiin Nummen myymälän tontilla rakennustöitä, jolloin rakennettiin uusi myymälähuoneusto, leipomorakennus ja makasiinit. Uusien rakennusten kanssa tuli

Nummen myymälän rakennus.

Nummen myymälän kiinteistö maksamaan osuuskunnallemme kaikkiaan 5,706:26.

Tilivuoden ylijäämä ja edellisen tilikauden ylijäämän käyttämättä oleva erä, yhteensä Smk. 8,701:10 käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 3,000:—, käyttörahastoon 2,000:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ %, osuusmaksuille maksettiin korkoa 5 % ja Rauman Osuuskauppapiirin osuuskappain palvelusväen yhdistykselle lahjoitettiin 10:—.

V. 1915.

Osuuskunnan hallitukseen ja Tuiskulan myymälän myymäläneuvostoon kuuluivat samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena.

Maaliskuun alussa aloitettiin leipomossa leivän valmistus, mutta jo joulukuun puolivälissä täytyi leipomon toiminta lopettaa, kun jauhoja ja muitakin raaka-aineita oli mahdoton hankkia.

Maaliskuun 21 p. pidetyssä osuuskuntakokouksessa päätettiin liittyä osuuskauppaväen omistaman palovakuutusyhtiön Tulenvaran jäseneksi.

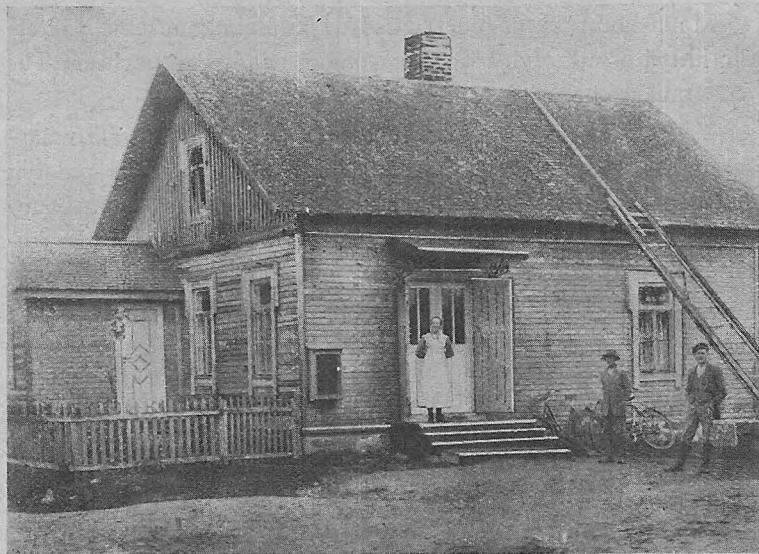
V. 1915 aikana alkoi edistysmielinen osuuskauppaväki maassamme jo ryhmittyä itsenäiseen toimintaan. Keväällä pidetyn edustajakokouksen yhteydessä olivat edistysmieliset osuuskappamiehet pitäneet ryhmäkokouksen, jossa oli valittu keskuskomitea johtamaan yhteistoimintaa edistysmielisten osuuskappain kesken. Tämä keskuskomitea kääntyi syksyllä osuuskappain puoleen kiertokirjeellä, pyytäen näiltä toimintaansa varten varoja 10 p. kutakin osuiskaupan jäsentä kohden. Kun tämä asia tuli osuuskappain kokouksissa esille, aiheutti se monissa paikoissa osuiskaupan hajaantumisen, kun osuiskaupan enemmistö päätti mainitun avustuksen edistysmielisen osuuskauppaväen keskuskomitealle myöntää. Köyliön Osuiskaupan r.l. kokouksessa marraskuun 7 p. oli tämä asia esillä ja päätti kokous, etupäässä peläten osuuskunnan hajaantumista, että anottua avustusta ei myönnetä. Tällä päätöksellä voitiinkin vielä välttää, ettei osuuskunnassa hajaantumista tapahtunut.

Tilivuoden ylijäämä ja edellisen tilikauden ylijäämän käyttämättä ollut erä, yhteensä Smk. 11,391:80 käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 6,000:—, käyttörahastoon 1,224:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ %, hallituksen käyttörahastoon siirrettiin 200:— ja Rauman Osuuskauppapiirin osuuskappain palvelusväen yhdistykselle lahjoitettiin 10:—.

V. 1916.

Tavarain puute kävi sota-ajan johdosta yhä suuremmaksi ja hinnat nousivat. Hintain alinomainen nousu tietysti vaikutti edullisesti liikkeen tulokseen, vaikkakin osuuskuntamme koetti hinnoittelussa voimiensa mukaan hillitä hintain kohoamista.

Tuiskulan myymälän rakennus.

Liikkeen hallituksessa olivat vuoden alussa samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena.

Vuorenmaan myymälän myymäläneuvostoon valittiin kevätkokouksessa A. Kuusisto, Urho Tuomisto ja Jalmari Leino.

Toimihenkilöt muuttuivat sikäli, että Vuorenmaan myymälän hoitajaksi siirrettiin Maria Silvan Tuiskulasta ja Tuiskulan myymälän hoitajaksi Lempi Kiviniemi pääliikkeestä. Alma Kerälä erosi vuoden lopulla Nummen myymälän hoitajan toimesta ja hänen tilalleen valittiin nti Alma Sointula.

Toukokuun 6 p:nä avattiin liikkeelle sivumyymälä Vuorenmaan kylään, josta oli liittynyt osuuskuntaan 54 jäsentä. Myymälä toimi aluksi vuokrahuoneustossa.

Tuiskulan myymälälle ostettiin kesällä oma talo, entinen meijerirakennus, joka korjattiin siihen kuntoon, että siihen saatiin sopiva huoneusto.

Lokak. 22 p. pidetyssä osuuskuntakokouksessa päätettiin liittyä osuuskauppain ja niiden keskusliikkeiden henkilökuntain sairaus- ja hautausapukassan Kivunvaran jäseneksi.

Edellämainitussa kokouksessa päätettiin myöskin liittyä perustettavan Kulutusosuuskuntien Keskusliiton jäseneksi. Kesällä nimittäin olivat edistysmielisten osuuskauppain edustajat edustajakokouksen yhteydessä lopullisesti päättäneet, että edistysmieliset osuuskaupat eroavat Yleisestä osuuskauppain liitosta vanhoillisten siinä harjoittaman häikäilemättömän puolueellisuuden johdosta ja ryhtyivät muodostamaan edistysmielisille osuuskaupoille omaa liittoa. Tämän liiton perustavaan kokoukseen, joka pidettiin 11—12 p. marraskuuta, oli kehoitettu osuuskauppoja lähettämään edustajansa, ja kuten sanottu, osuuskuntamme päätti heti alussa liittyä edistysmielisen osuuskauppaväen liittoon. Ettei kuitenkaan olisi loukattu toisin ajattelevia osuuskuntamme jäseniä, päätettiin edelleen maksaa jäsenmaksu Yleiselle osuuskauppojen liitolle niiden jäsenten puolesta, jotka tahovat kuulua vanhaan liittoon.

Tämä päätös synnytti kuitenkin osassa jäseniä tyytymättömyyttä, ja 19 jäsentä erosi K.K.:hon liittymisen johdosta osuuskunnasta. Niinikään erosivat metsänhoitaja K. Lilius ja opettaja T. Soini hallituksen jäsenyydestä. Myöskin tilintarkastajat E. A. Vuorenalho ja Otto Pukka sekä varatilintarkastajat F. E. Järnefeldt ja K. V. Tegengren tahtoivat osoittaa K.K.:hon liittymistä vastaan mieltään ilmoittamalla, etteivät voi vastaanottaa osuuskunnan tilintarkastajan tehtävää. Vielä ilmoitti liikkeenhoitaja Mikko Vainio eroavansa liikkeen palveluksesta vuoden päätyessä.

Osuuskunta valitsi hallitukseen K. Liliuksen tilalle varajäsenen Kalle Vanhapäkin ja varajäseniksi Otto Lehtisen ja F. Isotalon. Uudet tilintarkastajat myöskin valittiin ja liikkeenhoitajan toimi julistettiin haettavaksi.

Tilivuoden ylijäämä ja edellisen tilikauden ylijäämän jä-

lelläoleva erä, yhteensä Smk. 18,844:65, käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 832:—, käyttörahastoon 7,500:—, kirjastoa varten varattiin 200:—, kassakoneen ostoa varten 4,000:—, kymmenvuotisjuhlaa varten 500:— ja Rauman osuuskauppapiirin palvelusväen yhdistykselle lahjoitettiin 10:—. Ylijäämää ei jäsenille palautettu ollenkaan.

V. 1917.

Edellisen vuoden lopussa osuuskuntamme K.K:hon liittymistä seurannut hajaantuminen ei vaikuttanut vähimmässäkään määrässä vahingollisesti osuuskuntamme toimintaan. Päinvastoin se teki kuluttajille yhä selvemmäksi yhteenliittymisen merkityksen. Heti kun uusi liikkeenhoitaja saatiin liikkeeseen osuuskunnan asioista huolehtimaan, alkoi jäsenten luottamus ja uskollisuus osuuskuntaa kohtaan voimakkaasti kasvamaan ja sitä tietysti seurasi osuuskunnan toiminnan edistyminen, vaikakin olosuhteet yleensä olivat liiketoiminnalle vaikeat.

Osuuskunnan hallitukseen kuuluivat Emil Korpela, V. Tuomela, Kalle Vanhapäkki, August Vähätalo ja August Vännilä sekä varajäseninä Otto Lehtinen ja F. Isotalo. Näistä kuitenkin V. Tuomela erosi toimestaan vuoden varrella.

Liikkeenjohtajaksi tuli helmikuun alussa Paavo Toivonen.

Myymäläneuvostoissa olivat samat henkilöt kuin edellisenäkin vuotena, paitsi että Vuorenmaan myymälän neuvostoon valittiin kesällä Urho Tuomiston tilalle Emil Marttila.

Vuoden varrella toimi leipomo jonkun ajan, mutta jauhojen vaikean saannin tähden täytyi sen toiminta lopettaa.

Kesäkuussa otettiin osuuskunnan haltuun kunnan Elintarvelautakunnan tarjoama elintarpeiden jakelu.

Joulukuun 2 p. pidetyssä ylimääräisessä kokouksessa päätti osuuskunta yksimielisesti kannattaa edistysmielisen osuuskauppaväen oman tukkukaupan perustamista ja liittyä sen jäseneksi.

Tähän mennessä oli nimittäin edistysmielisten osuuskauppain asema S.O.K:ssa käynyt sellaiseksi, että oltiin pakoitettut perustamaan oma tukkukauppakin. Tukkukaupan perustavassa kokouksessa joulukuun 12—13 p. oli osuuskuntamme edustetuna ja tuli siten yhdeksi OTK:n perustavaksi jäseneksi.

Sen johdosta, että osuuskuntamme oli päättänyt liittyä OTK:n jäseneksi, ilmoitti S.O.K. joulukuun 19 p. päivätyllä kirjelmällään eroittaneensa osuuskuntamme jäsenyydestään, jos ei heti luovuta OTK:n jäsenyydestä. S.O.K:n uhkavaatimus ei kuitenkaan antanut osuuskunnallemme aihetta toimenpiteisiin.

Tilikauden ylijäämä ja edellisen vuoden ylijäämän käyttämätön osa, yhteensä 25,526:13 käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin 5,000:—, käyttörahastoon 7,000:—, rakennusrahastoon 3,000:—, jäsenille palautettiin ylijäämää 3 % ostoksista ja ei-jäsenille 1 ½ %, varattomia kansakoululapsia varten varattiin 850:—, kassakoneen ostoon 1,000:—, kirjastoa varten 100:— ja K.K:n stipendirahastoon lahjoitettiin 200:—.

V. 1918.

Vuosi 1918 muodostui osuuskunnallemme niinkuin maamme työväestölle yleensä murheen vuodeksi. Edellisenä vuotena oli jo osuuskuntamme edistysmielinen suunta vakiinnutettu ja edistysmielinen osuuskauppaliike yleensäkin järjestynyt kiinteästi omiin järjestöihinsä, niin että kaikki näytti vuoden alussa varsin lupaavalta. Köyliössä, niinkuin yleensäkin kautta Suomen oltiin varmasti vakuutettuja, että edistysmieliset osuuskaupat alkavat voimakkaasti edistymään ja että niiden keskusjärjestöt muodostuvat heti vanhoja keskusjärjestöjä voimakkaammiksi. Toisin kuitenkin tapahtui.

Vuoden alussa olivat liikkeen hallituksessa Emil Korpela, Otto Lehtinen, Edvard Orre, Kalle Vanhapäkki ja August Vännilä sekä varajäseninä Oskari Ilola ja F. Isotalo.

Paavo Toivonen.

Myymäläneuvostoihin kuuluivat Tuis-
kulassa ja Vuorenmaassa niissä edellisenä
vuotena olleet henkilöt ja Nummessa K.
Laine, Otto Lehtinen ja K. Aalto.

Liikkeemme toiminta jatkui kapinan
päättymiseen asti ripeästi. Kun kapina
huhtikuun lopussa päättyi, ja suojeluskun-
talaisia saapui paikkakunnalle, täytyi liike
sulkea. Suojeluskuntalaiset veivät heti
liikkeemme johtajan Paavo Toivosen ja
hallituksen jäsenen August Vännilän pois
paikkakunnalta, ja jonkun ajan kuluttua saatiin tietää, että heidät
oli murhattu. Otto Lehtinen kuoli vankileirillä mihin joutui val-
koisten vangiksi, lähdettyään pakomatkalta. Kaiken lisäksi liike
joutui viranomaisten toimesta takavarikkoon, niin että liiketoi-
minta keskeytyi kokonaan. Punakaartilaiset olivat paikkakun-
nalta poistuessaan ottaneet osuuskunnalta jonkun verran tava-
roita, joista syntyi tappiota kaikkiaan Smk. 15,671 : 70. Sitäpaitsi
jaettiin kapinan päättymisen sekasortoisina päivinä osuuskun-
tamme tavaravarastoista suuri osa jäsenille, tarkoituksella saada
tavarat suojatuiksi. Myöskin suojeluskuntalaiset paikkakunnalle
tultuaan takavarikoivat omiin tarkoituksiinsa jonkun määrän
tavaroita. Niin oli siis osuuskuntamme ilman tavaroita, ilman hoi-
tajaa ja ilman kahta hallituksemme uutteraa jäsentä, eikä osuus-
kunnan jäsenillä ollut muutenkaan mitään sanomista takavari-
konalaiseen liikkeeseen nähden. Ja kaiken lisäksi olivat suoje-
luskuntalaiset tehneet Nummen myymälärakennuksesta vanki-
lan, jossa punakaartilaisia säilytettiin.

Paikkakunnalle jääneet hallituksen jäsenet alkoivat kuiten-
kin heti ensi hämmästyksen ohimentyä pelastamaan mitä pe-
lastettavissa oli. Jo toukokuun 20 p. pidettiin ylimääräinen
osuuskuntakokous, jossa päätettiin toimittaa liikkeessä inventoi-
minen ja tutkia sen asema. Lisäksi valittiin hallitukseen

Vännilän ja Lehtisen tilalle jäseniksi August Vähätalo ja
E. Ahtola.

28. 5. 1918 valmistetusta tilinpäätöksestä huomattiin, että
osuuskunnan voitto vuoden alusta tilinpäätöspäivään asti oli
473 : 30, huomioonottamatta kassassa ollutta arvotonta rahaa,
jota oli Smk. 6,595 arvosta. Osuuskuntamme oli siis päässyt
kapina-ajan ohi siksi pienillä tappioilla, että sen tilinpäätös oli
vielä voitollinen.

Kesäkuun 20 p. päätti hallitus anoa maaherralta liikkeen
takavarikosta vapauttamista.

Heinäkuun 27 p. pidettiin toinen ylimääräinen kokous, jossa
pätettiin jatkaa liiketoimintaa esitetyn tilinpäätöksen perusteella
ja pyytää K.K.:ta toimittamaan osuuskunnallemme liikkeen-
johtajan.

Liike saatiin pian takavarikosta vapaaksi ja 17.8. saapui
liikkeellemme hoitaja, T. Reijonen, jolloin liiketoiminta taas
voitiin alkaa, sikäli kuin se olosuhteiden puolesta muuten oli
mahdollista.

Lokakuussa erosi Nummen myymälän hoitaja Alma Soin-
tula toimestaan ja hänen tilalleen valittiin Helmi Mahlamäki
pääliikkeestä. Joulukuussa erosi Lempi Kiviniemi Tuiskulan
myymälänhoitajan toimesta ja hänen tilalleen valittiin Anna
Vuorinen.

Tilikauden ylijäämä ja edellisen tilikauden ylijäämän käyt-
tämätön erä, yhteensä Smk. 14,072 : 90, käytettiin siten, että
käyttörahostoon siirrettiin 8,755 : 79, osuusmaksuille maksettiin
5 % korkoa, jäsenille palautettiin ylijäämää 2 % ostoksista, va-
rattomille kansakoululapsille varattiin 600 : — ja K.K.:n stipen-
dirahastoon lahjoitettiin 200 : —.

Sitä, millä tavalla kapina koski osuuskuntamme jäsenistöön,
kuvaa jollakin tavalla se, kun jäsenistöstämme merkittiin v.
1918 kuolleiksi 46.

V. 1919.

Osuuskuntamme oli nostettu edellisen vuoden sekavista olosuhteista terveenä. Sen toiminta oli taas entisessä vireessä. Maailmansotakin oli päättynyt 1918 syksyllä ja kaikkialla elettiin parempien aikojen toivossa. Kuluttajain asema kuitenkin pysyi huonona, sillä sodan jälkeen odotettu vilkas taloudellinen elämä ei kohonnutkaan. Sitävastoin alkoi pulakausi ja sen mukana rahamme arvon alenemisesta johtuva hintain kohoaminen.

Osuuskuntamme hallituksessa olivat F. Isotalo, E. Korpela, O. Ilola, V. Tuomela ja Kalle Vanhapäkki sekä varajäseninä H. Salonen ja K. Aalto.

Myymäläneuvostoihin kuuluivat:

Tuiskulassa: E. Vainio-Marttila, F. Korpi-Ojala, ja A. O. Lindroos.

Nummessa: K. Aalto, O. Varpula ja F. Sointula.

Vuorenmaassa: E. Korpela, A. Kuusisto ja E. Mattila.

Lokakuussa erosi liikkenjohtaja T. Reijonen toimestaan ja hänen tilalleen valittiin Aug. Lindgren. Helmi Mahlamäki erosi elokuussa Nummen myymälänhoitajan toimesta ja hänen tilalleen siirrettiin Maria Silvan Vuorenmaasta. Vuoremaan myymälän hoitajaksi valittiin Ida Reijonen. Syyskuussa erosi Anna Vuorinen Tuiskulan myymälähoitajan toimesta ja hänen tilalleen valittiin Hulda Salminen.

Kesällä rakennettiin päämyymälän tontille saunarakennus.

26 p. lokak. pidetyssä osuuskuntakokouksessa päätettiin erota Tulenvarasta ja liittyä edistysmielisen osuuskauppaväen perustamaan paloapuyhdistykseen Tulenturvaan.

29 p. jouluk. pidetyssä ylimääräisessä osuuskuntakokouksessa päätettiin perustaa osuuskunnalle säästökassa, ja hyväksyttiin sille säännöt.

Tilikauden ylijäämä Smk. 15,614:12 käytettiin siten, että käyttörahastoon siirrettiin 14,984:87, osuusmaksuille maksettiin 5 % korkoa ja hallituksen käytettäväksi varattiin 500:—.

V. 1920.

Taloudellinen elämä ja pulakausi kiristyi v. 1920 ajalla yhä. Hinnat kohosivat huikeasti ja kova rahapula vallitsi. Tavarain hankkijat kiristivät maksuehtojaan itselleen edullisemmiksi ja perivät maksettavaksi langenneista saatavistaan korkeata korkoa. Kun pitempiaikaisten lainojen saanti rahapulan vallitessa kaikkialla oli vaikeata, vaikuttivat epäedulliset kauppaehdot sekä liiketoiminnan tuloksiin että tavarain hankintaan. Kuitenkin alkoi vuoden ajalla, kun säännöstelytoimenpiteitä lievennettiin, ilmestyä tavaramarkkinoille useita sellaisia tavara-artikkeleita, joita moneen vuoteen ei oltu myymäläin hyllyillä nähty.

Osuuskuntamme hallitukseen kuuluivat O. Ilola, F. Isotalo, E. Korpela, F. Laine ja Kalle Vanhapäkki sekä varajäseninä Frans Mikkola ja V. Uusimaa.

Myymäläneuvostoihin kuuluivat:

Tuiskulassa: F. Korpi-Ojala, O. Gestrin ja F. Mikkola;

Nummessa: K. Aalto, O. Varpula ja F. Sointula;

Vuorenmaassa: E. Korpela, E. Mattila ja A. Kuusisto.

Tuiskulan myymälänhoitaja erosi keväällä toimestaan ja hänen tilalleen valittiin ensinnä Ilmari Autio ja hänen jälkeensä V. Marttila.

Sen jälkeen, kun osuuskunnan toiminta oli ulottunut koko pitäjän alueelle, oli useastakin syystä osoittautunut tarpeelliseksi saada etäisempienkin myymäläin alueilla olevien jäsenten keskuudesta henkilöitä suorastaan liikkeen hallintoon. Niinkauan, kun osuuskunnan hallitus hoiti kaikki juoksevatkin asiat, ei sellainen käytännöllisistä syistä voinut tulla kysymykseen. Senvuoksi jouduttiin ajattelemaan osuuskunnan hallinnon muuttamista sellaiseksi, että osuuskunnalla olisi johtokunta, joka hoitaisi liikkeen johdon ja juoksevat asiat sekä hallintoneuvosto, joka yleensä valvoisi osuuskunnan toimintaa ja antaisi johtokunnalle ohjeita, mihin suuntaan osuuskunnan toimintaa on ohjattava. Edelliseen valittaisiin vain muutamia jäseniä pääliik-

keen läheltä ja jälkimmäiseen enemmän jäseniä liikkeen koko toimialueelta.

Kun osuuskunnan säännöt muutenkin olivat jo vanhentuneet, päätettiin 20 p. kesäk. ja 8 p. elok. pidetyissä ylimääräisissä osuuskuntakokouksissa muuttaa säännöt kokonaisuudessaan uusimpien mallisääntöjen mukaisiksi. Osuuskunnan hallintolimiksi tuli uusien sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja johtokunta.

Edellämainituissa kokouksissa hyväksyttiin niinkään säästökassalle säännöt.

Tilikauden ylijäämä päätettiin käyttää siten, että vararahastoon siirrettiin 13,416:65, osuusmaksuille maksettiin korkoa 5 %, jäsenille palautettiin ylijäämää 2 % ostoksista ja hallintoneuvoston käytettäväksi jätettiin 300:—.

V. 1921.

V. 1921 muodostui osuuskauppaliikkeellemme varsin kohta-
lokkaaksi. Tavarain hinnat olivat kahtena edellisenä vuotena nousseet nopeasti. Sen seurauksena oli tavaravarastojen arvojen kohoaminen. Luonnollisesti oli myöskin tappion vaara hintain mahdollisesta laskeutumisesta kasvanut suureksi. Kun siten tämän vuoden ajalla kaksi kertaa, sekä keväällä että syksyllä tapahtui odotettu hintain romahdus, oli sen seurauksena, että kolmas osa maamme edistysmielisistä osuuskaupoista sai tappiollisen tilinpäätöksen. Osuuskuntamme tuotti kuitenkin tänäkin vuotena hyvän ylijäämän.

Osuuskunnan hallintoneuvostoon kuuluivat (5. 12. 20 valituina): E. Korpela puheenjohtajana, Fr. Korpi-Ojala varapuheenjohtajana, K. Gestrin, Frans Mikkola, Vilho Pajunen, Vilho Rekola, Vihtori Uusimaa ja Evert Vainio-Marttila sekä varajäseninä Heikki Aro, Jalmari Kivimäki ja Frans Laine.

Johtokunnan jäseninä olivat Kalle Vanhapäkki, O. Ilola ja

Vuorenmaan myymälän rakennus.

toimitusjohtaja Aug. Lindgrén sekä varajäseninä V. Tuomela ja K. Läike.

Myymälaneuvostoihin kuuluivat: Nummessa ja Tuiskulassa niissä edellisenä vuotena toimineet henkilöt. Vuorenmaan myymäläneuvostoon kuuluivat: E. Korpela, F. Virtanen ja A. Kuusisto.

Toimitusjohtaja A. Lindgren erosi elokuulla toimestaan ja hänen tilalleen valittiin Eurajoen Osuusliikkeen johtaja Arvo Toivonen. Tuiskulan myymälänhoitaja erosi marraskuulla ja hänen tilalleen valittiin Anna Lahtinen.

Vuorenmaan myymälälle rakennettiin kesällä myymälärakennus.

Säästökassa alkoi toimintansa syyskuussa.

Tilivuoden ylijäämä käytettiin siten, että vararahastoon siirrettiin Smk. 21,766:46 ja osuusmaksuille maksettiin korkoa 5 %.

V. 1922.

Hallintoneuvostoon v. 1922 ajaksi valittiin erovuorossa olevat Vihtori Uusimaa ja K. Gestrin uudelleen ja F. Korpi-Ojalan tilalle O. Gestrin. Varajäsen Frans Laine valittiin myös uudelleen.

Johtokuntaan kuuluivat toimitusjohtaja Arvo Toivonen, Eino Isotalo ja Kalle Vanhapäkki sekä varajäseninä Osk. Ilola ja K. Läike.

Myymäläneuvostoihin kuuluivat:

Nummessa: K. Aalto, F. Sointula ja F. Mikkola;

Tuiskulassa: F. Korpi-Ojala, O. Gestrin ja Frans Nurmi;

Vuorenmaassa: E. Korpela, F. Virtanen ja Matti Numminen.

Vuorenmaan myymälän hoitaja Ida Reijonen erosi toimestaan maaliskuussa ja tilalle valittiin Helmi Pietilä ja hänen erottuaan H. Suonio.

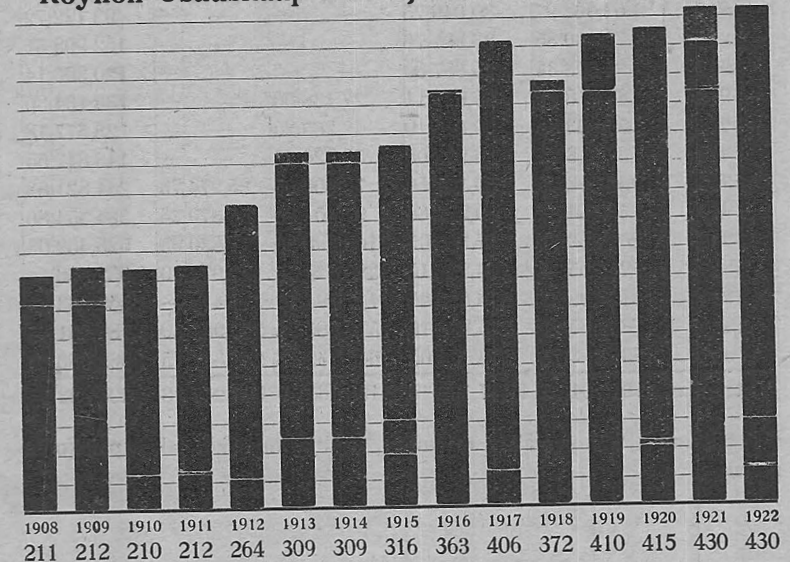
Leipomo toimi vuoden varrella jonkun aikaa mutta sen toiminta lopetettiin menekin vähyyden vuoksi.

Köyliön Osuuskaupan r.l. kehitys 15 vuoden ajalla.

Jäsenmäärä.

Kun liike alettiin, oli siihen liittynyt heti alussa 183 jäsentä. Sen jälkeen on jäsenluku miltei jok'ainoa vuosi lisääntynyt. V. 1916 tosin, jolloin osuuskunta päätti liittyä K.K:n jäseneksi, tahtoivat "puolueettomat" innokkaasti jäseniä eroamaan osuuskunnasta, mutta tämä osuuskuntaa vastaan tähdätty agitatsioni kantoi kovin laihan sadon, sillä vain 19 henkilöä ilmoitti osuuskunnasta eroavansa. Kun samana vuonna liittyi osuuskuntaan jäseniä enemmän kuin siitä erosi ei sinäkään vuotena jäsenmäärä vähentynyt. Vain 1918, jolloin osuuskunnan jäsenistä useita murhattiin ja osa kuoli vankileireihin, jäsenluku väheni. Seuraava taulukko osoittaa jäsenmäärän kehityksen eri vuosina:

Köyliön Osuuskaupan r.l. jäsenmäärä vv. 1908—22.

Liikevaihto.

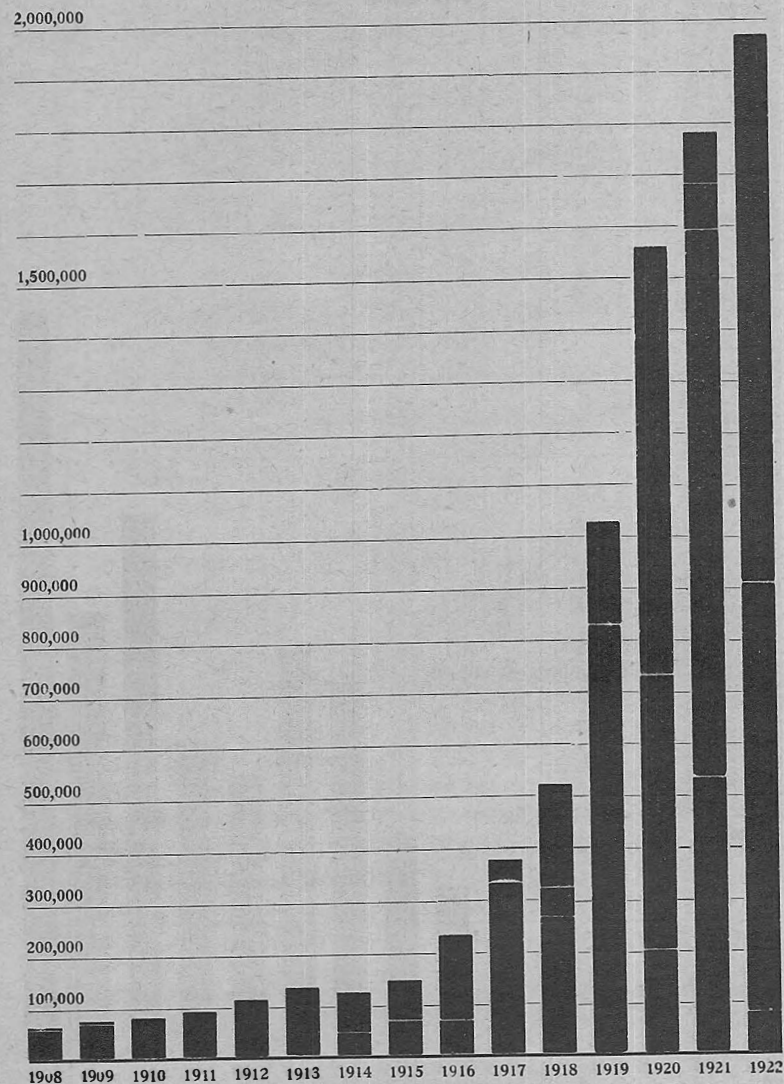
Osuuskuntamme on ollut siinä edullisessa asemassa, että sen alueella eivät yksityiskauppiat ole onnistuneet saamaan jaksijaa. Siksi onkin osuuskunnan myynti kasvanut osuuskunnan jäsenluvun ja hintojen kohoamisen ohella oikeassa suhteessa näihin. Seuraavassa näemme miten osuuskunnan myynti 15 vuoden ajalla on kehittynyt.

Myynti eri toimipaikkojen välillä jakautuu vuosina 1908—1922 seuraavasti:

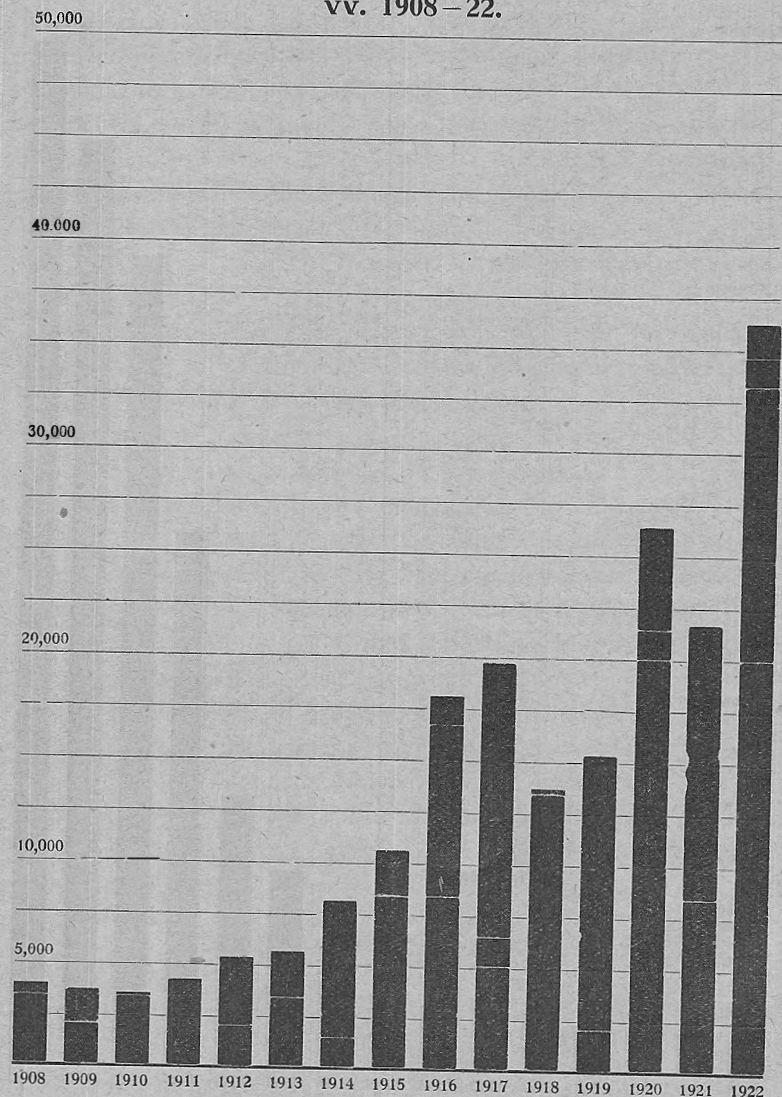
Vuosi	Päämyymälässä	Tuiskulassa	Nummessa	Vuoremaissa	Yhteensä
1908	54,685 04	32,433 04	—	—	89,120 08
1909	56,796 09	32,231 10	—	—	89,027 19
1910	62,062 97	30,049 75	—	—	92,122 72
1911	79,160 85	23,831 70	—	—	102,992 55
1912	94,508 34	25,887 80	—	—	120,396 14
1913	81,378 69	29,617 11	27,138 50	—	138,134 30
1914	55,863 88	30,444 10	42,269 20	—	128,577 18
1915	62,618 25	35,903 05	50,324 25	—	148,847 55
1916	86,593 55	56,147 50	76,806 05	25,274 73	244,821 83
1917	150,594 81	80,983 60	97,404 20	55,370 25	384,354 86
1918	262,856 73	87,365 05	103,399 30	71,830 95	525,452 03
1919	521,805 —	156,291 15	220,825 55	133,974 30	1,032,896 —
1920	642,508 98	276,688 25	417,894 10	222,472 —	1,559,563 33
1921	785,085 20	245,996 10	516,885 90	240,983 80	1,788,951 —
1922	795,182 75	273,324 05	645,238 05	248,341 15	1,962,086 10
Yhteensä	3,791,701 13	1,417,199 45	2,198,185 10	998,247 18	8,405,332 86

Huom.! Päämyymälän myyntiin sisältyy myöskin jakelupaikkojen myynnit.

Köyliön Osuuskaupan r.l. liikevaihto vv. 1908—22.

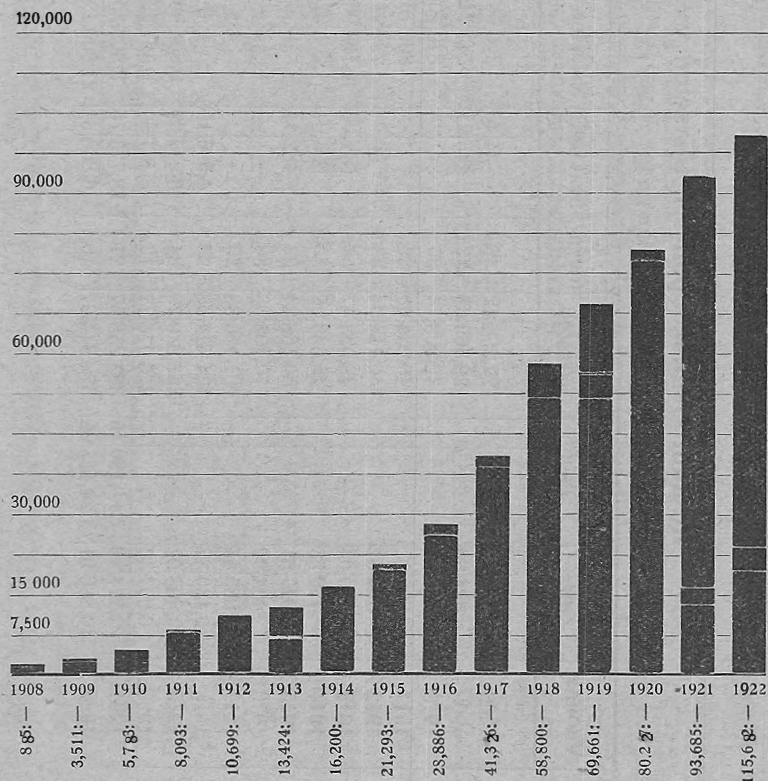
Köyliön Osuuskaupan r.l. puhdas ylijäämä vv. 1908–22.

Omat rahastot.

Joka vuosi on myöskin omien rahastojen määrä lisääntynyt. Ei ole ollut ainoatakaan vuotta, jolloin osuuskuntamme olisi toiminut tappiollisesti. Eivät edes kapinavuoden vahingot olleet niin suuret, että tilivuoden ylijäämä ei olisi voinut niitä peittää. Kun tämän ohella ei vuosiylijäämää ole kohtuuttomasti jaettu pois liikkeestä, ovat rahastot vuosi vuodelta kasvaneet huomattavasti. Seuraava taulukko osoittaa osuuskunnan omien rahastojen kehitystä:

Köyliön Osuuskaupan r.l. omat rahastot vv. 1908–22.

Köyliön Osuuskaupan r.l. tiliasema vv. 1908—22.

Varat:

Vuonna	Kassa-tili	Pankki-tili	Tavara-varastot	% myynnistä	Saatavat	Kalustot	Kiinteistöt	Arvopaperit	Yhteensä
1908	139 90	—	29,286 42	33.6	24 46	565 06	—	—	30,015 84
1909	338 68	—	29,369 68	33.0	245 31	547 71	—	—	30,501 38
1910	629 97	—	32,908 74	35.7	341 25	810 90	4,520 45	450 —	39,661 31
1911	592 11	—	40,256 85	39.8	—	862 75	4,752 07	900 —	47,363 78
1912	683 91	—	40,118 04	33.3	66 —	792 94	4,624 54	900 —	47,185 43
1913	729 04	—	48,033 47	34.8	541 06	1,192 90	6 533 93	1,000 —	58,030 40
1914	720 53	—	46,098 08	35.8	504 01	1,205 32	9,871 47	1,100 —	59,499 41
1915	647 31	—	50,168 24	33.7	432 11	3 —	9,598 91	1,200 —	62,076 57
1916	404 95	—	70,105 63	28.6	—	4 —	12,174 48	1,400 —	84,089 06
1917	1,885 85	—	101,156 33	25.9	—	4 —	11,643 19	2,200 —	116,889 37
1918	6,430 37	—	124 527 38	23.7	4,586 15	4 —	11,061 04	3,887 50	150,496 44
1919	3,808 02	—	256,819 79	24.8	3,947 07	3,804 90	13,523 89	4 950 —	286,853 67
1920	6,007 40	—	275 076 27	17.0	10,487 30	5,597 03	15,471 87	5,250 —	317,889 87
1921	2,274 46	11,180 45	382,238 57	21.4	18,773 75	8,309 35	44,991 45	5,670 —	473,438 03
1922	10,886 91	24,413 98	379,844 27	19.4	6,866 31	21,809 12	54,910 20	6,350 —	505,080 79

Köyliön Osuuskaupan r.l. tiliasema vv. 1908—22.

Velat:

Vuosi	Laskuja	Tunnusteita	% myynnistä	Lainoja	Säästökassa-tili	Maksamattomia kuluja y.m. velkoja	Osuuspääoma	Vararahasto	Muut rahastot	% kaikista veloista	Edellisten vuosien käyttämät voitot	Tilivuoden ylijäämä	Yhteensä
1908	14,216 07	1,527 59	18.1	9,000 —	—	385 —	675 —	210 —	—	3.4	—	4,002 18	30,015 84
1909	10,080 60	3,493 06	15.2	9,178 90	—	234 —	1,288 55	2,222 —	—	13.3	123 53	3,883 74	30,501 38
1910	14,686 83	4,068 50	20.4	10,470 —	—	252 75	1,450 85	4,232 —	—	16.2	781 63	3,718 75	39,661 35
1911	17,279 18	6,259 73	22.9	10,480 —	—	250 —	1,452 50	3,641 —	3,000 —	19.1	479 59	4,521 64	47,363 78
1912	11,653 57	7,370 57	15.8	11,660 —	—	200 —	1,511 55	3,000 —	6,188 —	25.7	387 07	5,214 67	47,185 43
1913	10,171 16	12,456 90	16.4	15,032 —	—	322 90	1,647 95	3,500 —	8,276 —	27.9	532 84	5,802 59	58,030 40
1914	10,773 44	7,472 75	14.2	15,917 50	—	425 —	1,909 60	5,014 —	9,276 —	31.8	713 53	7,997 59	59,499 41
1915	8,632 07	—	5.8	20,335 —	—	425 —	1,983 70	8,033 —	11,276 —	42.0	912 67	10,479 13	62,076 57
1916	12,333 46	—	5.0	24,025 —	—	—	2,017 95	14,168 —	12,700 —	44.3	886 35	17,958 30	84,089 06
1917	19,984 23	—	5.2	27,625 —	—	2,328 15	2,042 95	15,000 —	24,284 —	44.8	5,701 76	19,123 28	116,889 37
1918	22,208 83	—	4.2	50,226 63	—	5,188 88	2,481 83	20,000 —	36,318 —	43.1	249 56	13,823 34	150,496 44
1919	100,465 76	15,200 —	11.2	82,912 33	—	3,000 —	2,585 25	20,000 —	47,076 21	25.7	—	15,614 12	286,853 67
1920	65,637 83	7,249 10	4.8	137,943 06	—	—	2,620 25	20,000 —	57,606 33	27.6	—	26,833 30	317,889 87
1921	90,194 51	26,047 93	6.5	182,451 21	58,755 63	—	2,844 25	33,500 65	57,340 23	20.8	394 95	21,908 67	473,438 03
1922	58,556 61	—	3.0	175,839 32	117,340 96	—	2,894 25	55,305 11	57,482 44	22.9	394 95	37,267 15	505,080 79

Köyliön Osuuskaupan r.l. voitto- ja tappiotili vv. 1908—22.

Voittoa:

Tappiota:

Vuosi	Myynti-voittoa	% myynnistä	Kassa-alen- muksa korko- y. m. tuloja	Vhteensä	Liikkeen- tulokset	% myynnistä	Korot	Poistot kalustoista	Poistot kiinteistöistä	Puhdas yli- jäämä	% myynnistä	Vhteensä
1908	8,083 81	9.3	535 90	8,619 71	4,554 74	5.2	—	62 79	—	4,002 18	4.6	8,619 71
1909	8 228 99	9.2	839 59	9,068 58	5,123 98	5.7	—	60 86	—	3,883 74	4.3	9,068 58
1910	8,578 03	9.3	655 92	9,223 95	5,415 09	5.8	—	90 11	—	3,718 75	4.0	9,223 95
1911	9,364 11	9.1	560 01	9,924 12	5,209 64	5.1	—	95 86	96 98	4,521 64	4.4	9,923 12
1912	10,625 80	8.8	721 40	11,347 20	5,901 39	4.8	—	88 11	143 03	5,214 67	4.3	11,347 20
1913	11,811 65	8.5	765 59	12,577 24	5,753 88	4.1	686 15	132 54	202 08	5,802 59	4.2	12,577 24
1914	15,027 63	11.7	661 89	15,689 52	7,252 70	5.6	—	133 93	305 30	7,997 59	6.2	15,689 52
1915	18,220 22	12.2	1,499 14	19,719 36	7,483 60	5.0	—	1,251 42	505 21	10,479 13	7.1	19,719 36
1916	25,664 —	10.4	2,452 91	28,116 91	9,391 89	3.8	—	124 90	641 82	17,958 30	7.3	28,116 91
1917	33 450 87	8.7	2,790 09	36,240 96	14,491 79	3.7	1,009 90	203 20	612 79	19,923 28	5.2	36,240 96
1918	45,176 38	8.6	815 61	45,991 99	29,563 27	5.8	1,669 53	353 70	582 15	13,823 34	2.8	45,991 99
1919	60,952 79	5.9	963 53	61,916 32	41,961 75	4.1	4,340 45	—	—	15,614 12	1.5	61,916 32
1920	97,457 33	6.2	1,285 12	98,742 45	62,218 79	3.9	9,038 82	473 07	478 47	26,833 30	1.7	98,742 45
1921	138,612 52	7.7	3,413 28	142,025 80	103,365 31	5.8	15,103 35	256 98	1,391 49	21,908 67	1.3	142,025 80
1922	189,479 88	9.5	11,339 26	200,819 14	136,602 74	7.0	22,827 77	2,423 23	1,698 25	37,267 15	1.9	200,819 14

Kiinteistöt.

Osuuskuntamme alkoi, kuten edellä on jo sanottu, toimintansa vuokrahuoneustossa. Pian kuitenkin kävi tarpeelliseksi hankkia osuuskunnan päämyymälälle oma talo. Niinpä jo 1910 ajalla sellainen rakennettiin. Yttilän kylään. 1913 hankittiin Nummen myymälälle oma rakennus. Seuraavana vuonna sen yhteyteen rakennettiin leipomo ja myymälärakennus korjattiin nykyiseen kuntoonsa. 1916 rakennettiin Tuiskulan myymälälle oma talo ja v. 1921 Vuorenmaan myymälälle.

Osuuskunnan hallinto ja hoito.

Osuuskunnan vakava kehitys on suurelta osalta sen hallintoelinten, liikkeenjohtajain ja henkilökunnan ansiota, jotka kaikki ovat tehneet työtä kiitettävällä harrastuksella osuuskunnan hyväksi.

Eri vuosina osuuskunnan hallituksessa olleet henkilöt ovat pysyneet liikettä lähellä, koettaneet kaikessa katsoa osuuskunnan etua ja tehdä tehtävänsä vaivojaan säästämättä. Se mitä on tehty, on tehty oikeassa mielessä. Varoja on käsitelty säästeliäästi ja epäkohtia, joita on ilmennyt, on ajoissa ryhdytty poistamaan.

Samoin ovat liikkeenhoitajat uhranneet kykynsä osuuskuntamme hyväksi. Yksikään osuuskuntamme palveluksessa ollut liikkeenjohtaja ei ole koskaan toiminut muuten kuin jäsenistön ja osuuskunnan parasta tarkoittaen. Siitä onkin seurannut, että liikkeen hallituksen ja sen johtajan suhteet ovat koko 15 vuoden ajan olleet mitä parhaat.

Myymälänhoitajat ja apulaiset niinkään ovat suorittaneet heille kuuluvat tehtävät osuuskunnan tyytyväisyydeksi. Se on auttanut liikettä saamaan hyvän tuloksen jokaisena tilivuotena.

Köyliön Osuuskunnan r.l. henkilökunta v. 1922 päättyessä.
Isumassa vasemmalta: A. Toivonen, Maria Silvén, A. Vesala ja Anna
Lahtinen. Seisomassa: A. Hongisto, E. Mäkinen, V. Grönroos
ja V. Vaaranen.

Säästökassaliike.

V. 1921 perustettiin osuuskunnallemme säästökassa.

Sen tarkoituksena on kerätä liikkeellemme sen tarvitsemia käyttövaroja. Vaikka säästökassaan tulisi talletuksia yli osuuskunnan oman tarpeen hyödyttävät ne silti osuuskauppaliikettä, sillä liikenevät rahat voidaan lähettää omalle keskusliikkeelle.

Siten kasvaa säästökassaliikkeestä tekijä, jonka avulla osuuskaupat ja sen keskusjärjestöt jäävät riippuvaisiksi vain osuuskauppaväestä itsestään. Osuuskauppaliikkeelle tulee luja ja turvallinen pohja, josta voi voitonvarmana katsoa tulevaisuuteen.

Tällainen säästökassa on Köyliön Osuuskapallakin. Osuuskuntamme jäsenten tulee oikein ymmärtää säästökassan mer-

kitys ja kerätä säästönsä siihen. Säästökassaan talletettuna ovat säästöt varmassa paikassa ja se maksaa korkeimman koron.

Osuuskauppamme säästökassaan on tuotu talletuksia siten, että talletukset olivat:

31. 12. 1921	.....	58,755: 63.
31. 12. 1922	.....	117,340: 96.

Vaikkakin säästökassamme on ollut toiminnassa vasta toista vuotta, on siihen kerääntynyt jo talletuksia toistasataa tuhatta. On toivottavaa, että jäsenemme edelleenkin pyrkivät Säästökassaliikettämme ripeästi edistämään. Siten edistetään, ei ainoastaan oman osuuskaupan, vaan koko osuuskauppaliikkeen etua.

Suhde keskusjärjestöihin.

Köyliön Osuuskunnan r.l. jäsenet ja sen toimitsijat ovat koko osuuskunnan toiminta-ajan käsittäneet hyvin yhteistoiminnan merkityksen osuustoiminnallisten keskusliikkeiden kanssa. Jo toisen toimintavuotensa alussa, eli 22 p. helmikuuta 1909 päätti osuuskuntamme liittyä osuuskauppain oman tukku-kaupan S.O.K:n jäseneksi ja oli siihen asti, kun osuuskuntamme erotettiin S.O.K:sta, liikesuhteissa sen kanssa. Saman vuoden lokakuun 10 p. pidetyssä osuuskuntakokouksessa päätettiin liittyä Rauman Osuuskauppapiiriin jäseneksi.

Maataloustarvikkeiden hankkimiseksi liityttiin 2 p. maaliskuuta 1913 Keskusosuusliike Hankkijan r.l. jäseneksi.

21 p. maaliskuuta 1915 päätettiin liittyä osuuskauppaväen perustaman paloapuyhdistys Tulenvaran jäseneksi.

22 p. maaliskuuta 1916 päätettiin liittyä osuuskauppaväen perustaman sairausapuyhdistys Kivunvaran jäseneksi.

Osuuskauppaväen hajaannuttua asettui osuuskuntamme heti edistysmielisen osuuskauppaväen ryhmään ja päätti 22 p. loka-

kuuta 1916 pidetyssä osuuskuntakokouksessa liittyä perustettavan Kulutusosuuskuntien Keskusliiton jäseneksi. K.K:n perustavassa kokouksessa oli osuuskuntamme edustettuna.

Joulukuun 2 p. 1917 pidetyssä ylimääräisessä osuuskuntakokouksessa päätti osuuskuntamme kannattaa edistysmielisten osuuskauppain oman tukkukaupan perustamista. OTK:n perustavassa kokouksessa oli osuuskuntamme edustettuna ja on siitä asti ollut jatkuvasti liikesuhteissa OTK:n kanssa. Liiketyhteys S.O.K:n kanssa loppui heti OTK:hon liittymisen jälkeen, koska S.O.K. eroitti jäsenyydestään kaikki edistysmieliset osuuskaupat.

26 p. lokakuuta 1919 pidetyssä osuuskuntakokouksessa päätti osuuskuntamme liittyä edistysmielisen osuuskauppaväen perustaman paloapuyhdistys Tulenturvan jäseneksi. Samalla päätettiin erota Tulenvarasta.

Suhdetta edistysmielisiin keskusliikkeisiin kuvaa se, että osuuskuntamme on koko OTK:n toiminta-ajan pyrkinyt keskitämään ostoksensa tarkasti omaan tukkuliikkeeseen.

OTK:lta tehtyjen ostojen määrät ovat eri vuosina olleet seuraavat:

Vuosi	Ostettu Smk.	% myynnistä	Kaikki OTK:n jäs. ostaneet kes- kim. % myynnistä
1918	134,322:—	25.6	8.7
1919	239,163:—	23.2	20.3
1920	391,674:—	24.5	18.4
1921	876,883:—	49	28.4
1922	1,254,350:—	63.9	43.4